

HRVATSKO
DRUŠTVO
LIKOVNIH
UMJETNIKA
ISTRE

NAKLADNIK: Hrvatsko društvo likovnih umjetnika Istre,
Zagrebačka 4, 52 100 Pula - Pola
ZA NAKLADNIKA: Milan Marin, predsjednik
PREDGOVOR: prof. dr.sc. Nataša Lah
LIKOVNI POSTAV: Eugen Borkovsky
GRAFIČKO OBLIKOVANJE: Iva Gašparić
TISAK: DIGICOLOR, Pula - Pola
NAKLADA: 70 primjeraka

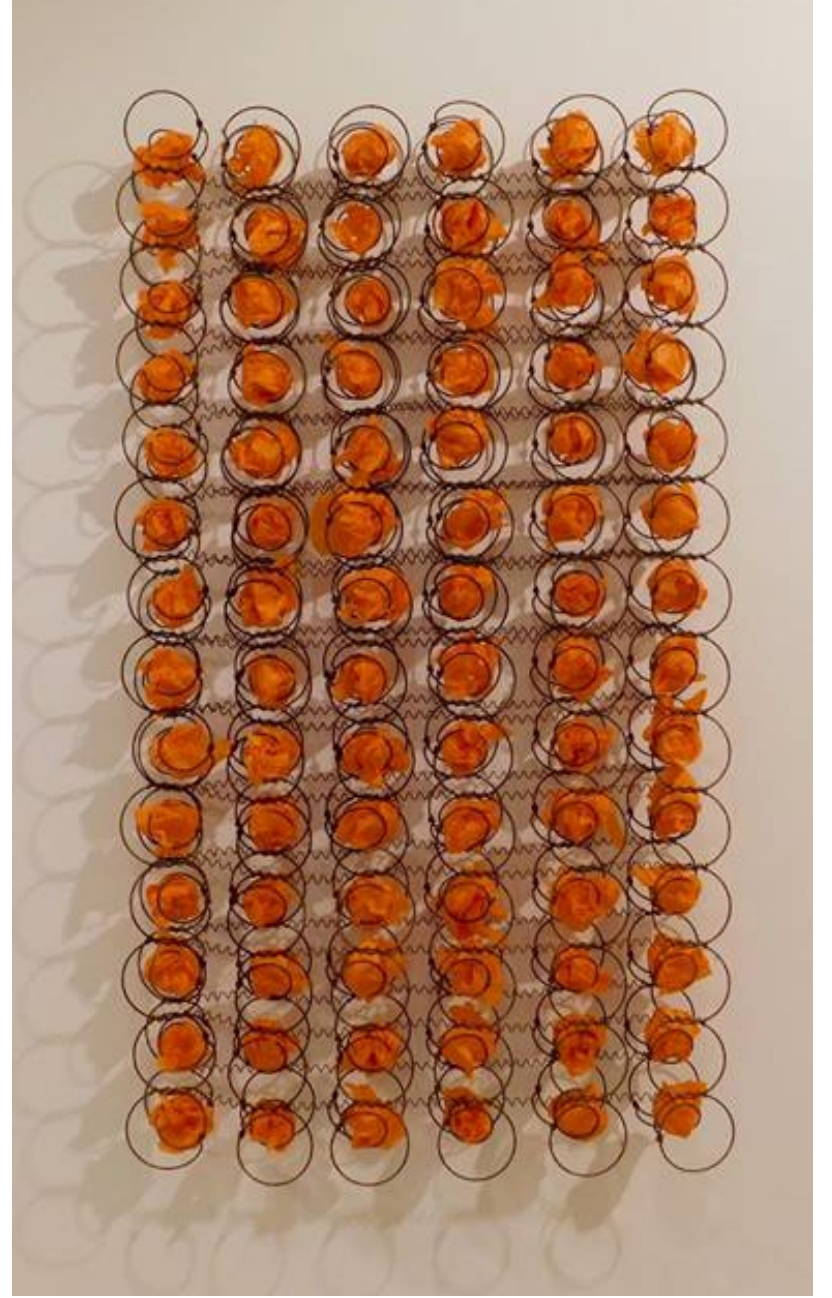
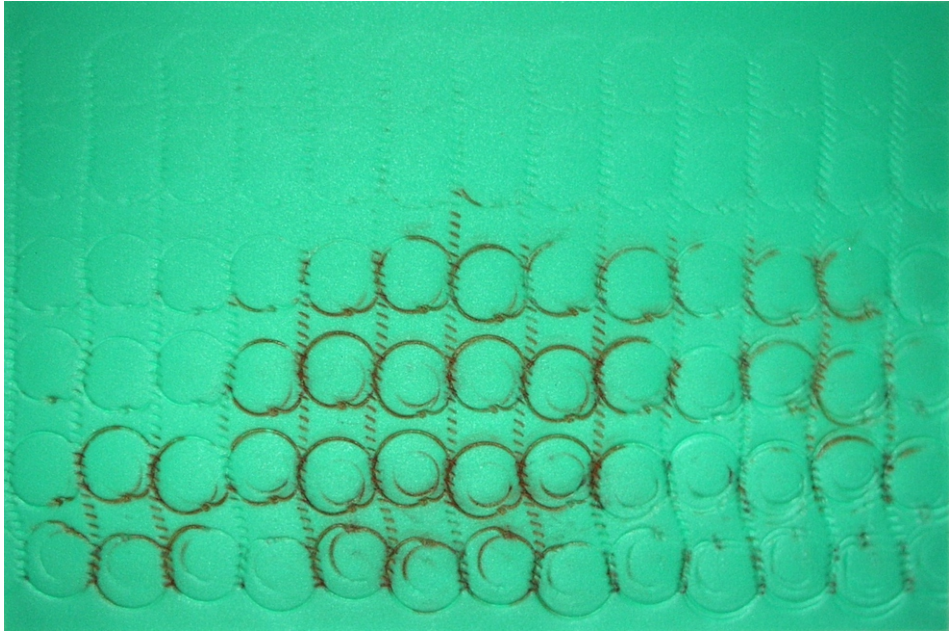
GRAD PULA
CITTÀ DI POLA

ISTARSKA
ISTRIANA

ISTARSKA
ISTRIANA

EUGEN BORKOVSKY TRAGOVİ

29. 10. - 17. 11. 2021.

ŽIVOTOPIS

Eugen Borkovsky rođen je u Opatiji. Likovne umjetnosti studirao je u Rijeci. Završio je Seminar pisanja o suvremenoj umjetnosti na Zavodu za suvremenu umjetnost u Ljubljani. Kao samostalni umjetnik, sa statusom kipara i likovnog kritičara, bavi se suvremenom likovnom praksom i likovnom kritikom, grafičkim i web dizajnom te heraldikom. Objavio više od 450 informativno publicističkih radova iz područja likovnih umjetnosti. Kurirao je stotinjak kolektivnih, selektiranih i tematskih likovnih projekata u domovini i inozemstvu. Od 1998. godine vodi Gradsku galeriju Fonticus u Grožnjanu. Inicirao je osnivanje neformalne asocijacije Koordinacija HDLU-ova Hrvatske, za obranu digniteta i prava samostalnih umjetnika. Dobitnik je nekoliko nagrada i priznanja. Obavljao je funkciju predsjednika HDLU-a Rijeka. Sudjelovao je na mnogim stručnim simpozijima, likovnim kolonijama, te radionicama u domovini i inozemstvu. Član je HDLU-a Istre, HDLU-a Rijeka, ULPUH-a, HZSU-a, te Društva muzealaca i galerista Istre. Autor je reljefa i postava Heraldike zbirke Grožnjan (Viteška sala). Predstavljao se s nekoliko ciklusa likovnih radova (Arboreusi, Arhitektura iluzije, Poroznom stoljeću, Bića, Labirint, Nakupine samoće, Krletke, Murva, Arboreusi nove generacije, Fraktalne formacije I., II., itd). Priredio je preko 70 samostalnih i sudjelovao na više od stotinu skupnih izložbi. Svojim radovima sudjelovao je na nekoliko međunarodnih žiriranih likovnih smotri. Pored brojnih izložbi u Hrvatskoj, Borkovsky je svoje radove predstavio u Austriji, Bosni i Hercegovini, Bugarskoj, Crnoj Gori, Češkoj, Francuskoj, Izraelu, Južnoafričkoj Republici, Mađarskoj, Makedoniji, Njemačkoj, Poljskoj, Rumunjskoj, Slovačkoj, Sloveniji, Srbiji, Tajlandu... Od 1989. godine živi u Istri.

Adrese: Koče 46, 52429 Grožnjan, Istra, HR; tel: 00385 99 252 33 72;
e-mail: eugen.borkovsky@gmail.com, web: <http://borkovsky.blogspot.com>

EUGEN BORKOVSKY

TRAGOVI

29. 10. 17. 11. 2021.

TRAGOVI SLIJEPE ERUDICIJE (ili suviše nevidljiv suvišak svijeta)

Pisati o umjetnosti se može ovako i onako. No, tko još čita naša pisma napisana u sapetoj vjernosti, pisana satima uzastopno, kao da ćemo u snu promijeniti tijek sanjanja. Pa da nam i uspije, opet se probudimo. I što ostaje. Sapeta vjernost pred umjetnošću koja plaho i bezobrazno postoji u sretnom nenalikovanju sa svijetom (premda mnogi teoretičari umjetnosti tvrde suprotno). Preostaje mi povjerovati da ipak ostaje u sebenalikovanjima, našim apatičnim krikovima zbog strave koju proizvodi ljepota, slučajnost i nelogičnost trajne vjernosti (suprotno logici trajne vrijednosti).

Eugen je kao i svaka druga institucija moga života. I sasvim je nemoguće, pa i nedopustivo da ga predstavljam izvan cjelovitosti vremena u kojem gledam kako prikuplja ostatke svijeta u kompozicije koje postaju sasvim ozbiljne, kao da ozbiljnošću podrivaju subverzivnost proizvođenja novih predmeta i stvari, jer svijet treba samo presložiti u novu formu. Svakako oguliti višak, ali tako da «stvari ostanu nevine».

Ova je izložba po mom mišljenju njegovo treće, pročišćeno čitanje svijeta. Geneza tročlane promjene bi mogla izgledati ovako: Prvi dio postupka je razračunavanje s vremenom nijemosti simbola, s rašomonom, kakofonijom njihove neujednačene upotrebe koja razdire prvi, nikada više čitljiv sloj naracije. Nakon toga razdvaja se prosudba svijeta od podloge čulnosti, u korist čulnosti. Drugi dio postupka je sudjelovanje u svijetu koji više ne znači nego jest, izvlačenje osobne asocijativne formalne strukture, izloženi rendgen duha, pa je sve još vidljivo premda nema konsenzusa oko vrijednosti «priče». Time je oljuštena poetska komponenta apstraktne forme. Treći dio postupka, ogolijevanje je iskustva do posljednje točke održivosti u formi, predmetnutost kojoj opranih ruku prilazimo baždareći scenografiju iskustva kao tragove sjećanja. Utočišna arhitektura novostvorenih predmeta ovdje se izjednačava s raseljenim životom, poslije kojeg će ostati svitci prirode i smeća kao preostali rukopis bez pisma, ili bolje, pismo bez poruke, ili bolje, poruka bez naputka... Ukratko: možda se vani čuju ratovi, crkvena zvona, zakašnjeli pijanci, trgovci, lašci ili nedužni... što ne postoji, jer je ipak samo talog sjećanja, ali i sastavni dio inscenacije koju istovremeno izbjegavamo i oblikujemo u materijalni dokaz – *sebepostojanja*. Koreografija bez zvučne kulise, pismo bez značenja, tijelo bez nagona, ogromna historija fantastičnog pripovijedanja o umjetnosti, svitci ukруг, odozgo, s lijeva nadesno i s desna nalijevo, odozdo prema gore i odozgo prema dolje, kao i slijepe slike ritmično urešene plastike, netkanog platna... da bi se u herbariju Alburna zapravo vidjelo koje strukture pripadaju našem napuštanju žudnje.

Ironično je koliko godina Eugen Borkovsky insistira na materijalima. Zapanjen je pred čudesnošću prispodobe njihove strukture, pa i haptičnosti. Ironično je, jer se iza prvotnosti materijala još prvotnijom nameće ritual postupka, biranje, nalaženje i afirmacija nevažnog. Estetika postupka pomiruje se u naravi izabranog materijala (među odbačenim, osušenim, otpalim, nevažnim...) i u nježnosti s kojom se oni opet priređuju za izložbenu smotru svoje nove društvenosti. Podsjeća to na prve sjajuckave haljine za prve odlaske u operu, koje smo prekrajali iz ničega naše rane nadobudnosti. Naglasak je na operi i našem ozbiljnom interesu za tu, drugim dragima, nečuvano

dosadnu stvar. Taj segment u radovima s ove izložbe zovem intimizmom životnog otiska, beznačenskim znacima i drugim formama.

Drugo lice ove izložbe su svitci od žica i bijelih, nenapisanih A4 papira. Ne mogu a ne sjetiti se Aleksandrijske biblioteke iz vremena 4. stoljeća kada je prije navale kršćana (i nešto kasnije knjiških moljaca) «brojala najmanje pola milijuna sistematično organiziranih, označenih i na police razmještenih svitaka...». Nije li to povijesni trag sjećanja na svitke znanja, sveden na formu utiska (ili otiska) koji ga utjelovljuje kao jeku i ornament. Ta se sublimna figura prasjećanja na znanje, sintetizira u trag pripuštenosti drugom da se označi. Ja ga označavam tako. Kao već slijepu erudiciju svoje prastare pramajke i kao gluhoonijemi vapaj žudnje da se opet nastavim gdje sam onda stala u poganim, slobodnomislećim oblicima sveznanja koje je lebdjelo nad vodama. Logično, Eugen asocira izvedbom na ono što smo zvali siromaškom (arte povera) minimalnošću dostupnog materijala. Njegovo svjedočenje odsutnošću obilja nije odsustvo svjedočenja.

Ovaj naš Eugen je sušta suprotnost draguljaru Damianu Hirstu, sušta suprotnost materijalnom obilju praznine svijeta koji se perverzno definira ironijom. On je modernistički klasičar, čija ne-elitnost postaje elitna u svojoj krajnosti. Pronalaženje svijeta tako, kojeg u svakom slučaju ima previše da bio vidljiv, napušta bilo koju točku gledišta radi naseljavanja novih svjetova. U toj alkemijskoj vježbi sakupljanja kaktusova lišća, žica, papira, plastike, tkanina, drveta... svijet se treba počistiti, usložiti, fraktale treba ustrojiti, kompulzivno pripojiti otpatke, ispričovijedati stvari o neizrecivo odbačenim stvarima tako da ostane njihova struktura kao provokacija koncesionarima žurbe.

Pečatnjaci u rekadriranim materijalima, raznobojne ornamentalizacije slučaja, njegovi ritmovi što se vide kao kreacija, pronađene su slike, (kao) fotografije ili grafike, u svakom slučaju otisci i svjetlopiši. Njihovo re-kadriranje je jedini postupak destrukcije banalnosti koja u svakom slučaju može biti lijepa. Jer, demonska veza estetike i umjetnosti leži u privlačnosti koju umjetnost njeguje prema neumjetničkim formama. Umjetnost tako mijenja lice svoga objekta, svoga materijala kako što zaljubljeni dječaci i djevojčice rekadriraju objekte svoje ljubavi po mjeri osobne izdržljivosti, mjeri osobne discipline, mjeri osobnog pogleda na pravu mjeru (i formu) ljubavi (kao umjetnosti).

I kao što Eugen prisvaja svijet da ga re-kadrira, tako ja re-kadriram što vidim prisvajajući prisvojeno, pa proces njegove slike nudim u vlastitom konceptu mišljenja. Ne treba ni reći, da taj napor ostavlja stvari sasvim otvorenima za nove mogućnosti. No, te mogućnosti da se dopiše vlastitost u tragove svesjećanja nije udobna mogućnost. Svijet bi se radije čitao, nego li dopisivao. I radije bi svijet da su metalni svitci i stranice A4 formata u komori bilo kojeg kruga već ispisane, pa barem i naputcima. I radije bi svijet da je jestiv nego li prepušten čitanju. I da poput antilope bježi od lavova, radije bi svijet tako, nego li da se dopisujemo.

prof. dr. sc. Nataša Lah